

కర్త-కర్మలు పూర్తిచేసిన కథ

ఆరోజు రాత్రి రామచంద్రయ్యకి మెళుకువ వచ్చాక మళ్ళీ నిద్రపట్టలేదు. దూరంగా తాణాలో గంటలు కొట్టినప్పుడల్లా లేచి కూర్చుంటూ, మళ్ళీ పడుకుంటూ గడుపుతూ, తెల్లవాచుజాముకి నిద్రని బంధించాడు.

సూర్యకిరణాలు మెల్లిగా లాలించాయి. మెళుకువ రాలేదు. సూటిగా కళ్ళల్లో గుచ్చుతూ చెలగాట మాడాయి; లాభంలేదు. ఈసారి అద్దంమీదనించి మొహంమ్మీద పడి పెచ్చటి స్పర్శతో పక్కకి తిప్పగలిగాయి. సీతారావమ్మ వీధి గుమ్మంలో విప్పిన కంఠం మేలుకొలుపులా వినపడి రామచంద్రయ్య లేవటం ఏమిటి, పెరటిగుమ్మంలో కళ్ళు విప్పటమే జరిగింది.

ఆ హడావిడిలో పాలచెంబు కనపడక, కాఫీగిన్నె తన్నే శాడు. ఎంత చిన్న శబ్దమైనా సీతారావమ్మ చెవిని పడుతుంది. మనిషి అర్భకురాలేతప్ప, మిగిలిన విషయాల్లో ఆవిడని కాదనేందుకు ఎవరో కాని సిద్ధపడరు. వంటింట్లోకి ఎకాఎకిని వచ్చేసింది. రామచంద్రయ్య పాతగుడ్డపెట్టి, వో పక్కనించి, తుడుచుకు వస్తున్నాడు. కాఫీ ప్రవాహం మరోపక్కకి తిరిగి కూర్చుంటుంటే గాయల బుట్టని ముట్టుకుని వంటపొయ్యి దగ్గరికి చేరింది.

“హవ్వ” అంటూ నోరు చేత్తో మూసుకొంది సీతారావమ్మ.

“మరేం లేదూ” అంటూ నసుగుతున్నాడు రామ చంద్రయ్య.

“మరేమోనే నాన్న” అంటూ వసంతలక్ష్మి మాట చెప్పలేకండా సంతోషంతో వచ్చిన ఆయాసాన్ని అణచు కుంటూ మంచి నీళ్ళబిందె చొట్టపడేలా కిందపెట్టి, “అమ్మా వినవే” అంటూ గడపమీద కూర్చుని గట్టిగా వూపిరి వదులుతూ పమిటకొంగుని చేతులతో బంతిలా చుట్టేస్తోంది.

“ఆ గడపమీద కూర్చోవద్దని ఎన్నిసార్లు చెప్పాను” అంటూ కూతుర్ని కసిరింది సీతారావమ్మ.

“స్వర్గవే” అంటూ కిందకి జరిగి, “మరేమోనే ఆ రావి చెట్టు గట్టుమీద వో స్వాములవారు కూర్చున్నారే. ఆయనే మోనే నన్ను చూసి పిల్చారే మరీట; నేనుట, మగవాడినై వుంటేనేమోనే, చాలా గొప్పవాడి నయ్యేదాన్నిట; కాదు అయ్యేవాడినిట. ఇప్పుడై నా తావేమ కట్టుకుంటేనేమో చాలా గొప్పదన వస్తుందిటే. అమ్మా, వో ఐదురూపాయలు ఇవ్వవే” అంటూ వసంతలక్ష్మి, అప్పుడే భవిష్యత్తుని తలుచుకుంటూ అడిగింది.

“నీ మొహం” నీ దగ్గర డబ్బు లాగేందుకు ఆ ఎత్తు వేసివుంటాడు. పట్టే అదృష్టానికి తాఎత్తు ఏమీ అడ్డురాదు. అయినా నీళ్ళకి నిన్నెవరు వెళ్ళమన్నారే? ఆ నారిగాడు ఏమయినాడుట - యజమాని ఇంత పొద్దెక్కి లేస్తే, వాడు పొద్దు వాలాక పనిలోకి వస్తాడు. అడిగేవాళ్ళేరంట: అంటూ సీతారావమ్మ స్వగతం చెప్పుకుంటూ పెరట్లోకి వెళ్ళిపోయింది.

తనని అంత సులువుగా వదిలిపెట్టినందుకు రామచంద్ర య్యకి ఆశ్చర్యం వేసింది.

“నాన్న, నువ్వేనా ఇవ్వవా?” అంటూ గారాలు మొదలుపెట్టింది వసంతలక్ష్మి. తండ్రి “ఇస్తానే” అన్నట్టు సైగ చెయ్యటం పెరట్లోంచి సీతారావమ్మ కనిపెట్టి ఇంట్లోకి వచ్చి పడింది.

“సిగ్గులేకపోతే సరి. నాకు తెలీకుండా దానికి ఇస్తా నంటారు? ఈడొచ్చిన పిల్లలు ఇంట్లో వున్నారన్న బెంగన్నా లేదు మనిషికి. పెళ్ళిప్రయత్నం చేద్దామన్న ధ్యాస వుంటేగా, జన్మానికి. ఎంతసేపూ తిండి, నిద్రా, వీటితో తెల్లారుతోంది. ఏవన్నా అడిగితే జవాబు చెప్పకుండా వూరుకోవటం, వాగి వాగి అదే వూరుకొంటుందిలే అని.”

రామచంద్రయ్య పెరట్లోకి జారుకొని చాలాసేపు అక్కడే గడిపి చివరికి స్నానంచేసి తడి గుడ్డలతో వచ్చి నిల బడ్డాడు వసారా మెట్లమీద.

వసంతలక్ష్మి పొడిబట్టలు అందించింది తండ్రికి.

సీతారావమ్మ దేముడు మందిరం దగ్గరికి చేరడంచూసి తండ్రిగూతుళ్ళు రావిచెట్టుదారి పట్టారు. అప్పటికే నాగసుందరి స్వాములవారిని ప్రశ్నలతోటి విసిగిస్తోంది.

స్వామిజీ వుండి వుండి వకసారి కళ్ళు తెరుస్తున్నాడు. తెరచినప్పుడు నాగసుందరినే చూస్తున్నాడు. “ఎప్పుడో ఒక నాడు నిన్ను ఏ రాజకుమారుడో వచ్చి ఎత్తుకుపోతాడు. అంతే” అని మళ్ళా కళ్ళుమూసుకున్నాడు. అక్కడికి తండ్రి, అప్పారావటం చూసి, “చూడు నాన్నా ఇప్పుడుకూడా ఎత్తుకుపోయే

రాజకుమారులు వున్నారని చెప్తున్నారు స్వామిజీ” అంటూ గట్టిగా నవ్వుతోంది నాగసుందరి. తండ్రి “నవ్వుకు తప్పు” అని వారించాడు.

స్వామిజీకి రామచంద్రయ్య సాష్టాంగపడి తన భవిష్యత్తు చెప్పమని ప్రాధేయపడ్డాడు.

స్వామిజీ మళ్ళీ కళ్ళుమూసుకు మఠానంలో పడ్డాడు. మళ్ళీ కెలివిలోకి వచ్చి “ఏమి వుంది. ఎప్పుడో నాలాగే విరాగివై సర్వం త్యజించే రోజు వస్తుంది” అంటూ కళ్ళు మూసుకున్నాడు. “అదేమిస్వామి, అలా శలవిచ్చారు.” అంటూ కంగారు పడ్డాడు రామచంద్రయ్య.

వూళ్ళో పెద్దలు మరికొందరు రావటంతో రామచంద్రయ్యకి ఇంకేమి అడిగేందుకు వీలేకపోయింది.

ఆరోజునించీ తండ్రికూతుళ్ళలో పెద్ద మార్పు వచ్చింది. నసంత తను ఏకాధంగా గొప్పది అయ్యేందుకు అవకాశ ముంటుందో నని చాలా రకాలుగా వూహించుకుంటూ ఎవరూ చూడనప్పుడు తీవిగా వెన్నువిరుచుకు నడవడం, చాలామంది, వీరగాధల సినిమాల్లో హీరోఇన్లు పెట్టేపోజులు నెమరు వేసుకొని గంటలు గంటలు అద్దంముందే గడిపేస్తోంది. నాగసుందరి పెట్టెఅడుగు నున్న కాళీమజిలీలు పెల్లగించి అందులో అందమైన రాజకుమారులు వున్న కథలు అన్నీ తనకి కావల్సినంత వరకే చదువుతూ కష్టాలు వచ్చిన పేజీలు అన్నీ తిప్పేస్తూ ఎక్కువసేపు మంచంలోనే గడుపుతోంది.

రామచంద్రయ్యకి రాత్రిపూట కంటిమీదకి కునుకన్నది రావటంలేదు. వకవేళ పొరపాటున కన్ను మూసినా తను

బైరాగుల్లో కలిసినట్టు తిండి తిప్పలూ లేకండా దేశంపట్టుకు తిరుగుతున్నట్టు కలవచ్చి బెంబేలెత్తి భార్యకి చెప్పుకుంటున్నాడు.

ఆవిడ వోదార్పు, “రాసిపెట్టి పుంటే తప్పుతుందా అయినా అస్తమానం అదేయావృత్తి అవుతే ఇంకో కల ఎల్లా వస్తు”దని కసిరి తను సుఖంగా నిద్రపోయేది.

స్వామిజీ ఆవూరినించి మకాం పక్క వూరికి మాట్చీ కున్నారు.

రామచంద్రయ్యకి ఎంతోకాలంగా మిలటరీలోచేరి డబ్బు సంపుతున్న తమ్ముడు పుండరీకాక్షుడు కాస్తా పోయాడన్న వార్త తెలిసిం దగ్గరనుండి మరీ నీరుగారిపోయాడు.

ఆ తెల్లవాడుజామున తనే పోయినట్టు కల వచ్చింది. రామచంద్రయ్యకి. చిన్నప్పుడు తల్లి చెప్పిన మాటలు గుర్తుకి వచ్చాయి. నాలుగో జాముని వచ్చిన కల యధార్థ మయి తీరుతుందట. కూతుళ్ళకి చెప్పుకు బోదుమన్నాడు. సీతారావమ్మకి అఘాయిత్యంగాలోచి “ఆ మాట ఏమిటంటే” అంటూ అక్కడనించి వెళ్ళిపోయింది.

రామచంద్రయ్య మనిషి పుష్టిగావున్నా, మనస్సు వట్టి బక్కది. తను బతకాలంటే నకటేమార్గం- సన్యాసం పుచ్చుకోవాలి. తను అసలు నేలమీద పడుకోలేడు. వక్కపూట కూడా భోజనం మానలేడు. తలుచుకుంటే ముందే దుఃఖం వస్తోంది. వూళ్ళో పెద్దల్ని నలుగుర్నీ పిలిచి తన కర్తవ్యం విచారించాడు. సక్కింటి రాఘవయ్యకి మనస్సు తేలికైంది. వీడు ఇంట్లోంచిపోతే తన గొడ్లని వీడి దొడ్లోకి రాతిపూట

తోలనచ్చు. ఆడాళ్ళు ఏమి చూసి అఘోరిస్తారో అనుకున్నాడు.

వున్న గుడ్డలకే కాషాయరంగు వేయించుకు రమ్మన మని నారిగాణ్ణి పంపాడు. ఆ గుడ్డలు తేవటం చూసి మళ్ళా గొల్లుమని గోల పెట్టాడు. ఈసారి సీతారావమ్మ కూకలేసింది. ఈ పిచ్చినదిలి ఇంటిపట్టునే వుండిపోమ్మంది.

తన కర్తవ్యం మార్చుకోనంటూ ఆ గుడ్డలు వేసుకుని రామచంద్రయ్య బయటికి నడిచాడు. ఆవూరి సత్రంలో వున్న న్నాళ్ళు ఇంటిదగ్గరనుండి భోజనం వెళ్ళేది. నారిగాడు పక్కా అదీ చూసి మరీ వచ్చేవాడు.

స్వాములవారి ఆజ్ఞ అవటంవల్ల రామచంద్రయ్య పేరు మార్చుకు వూరు విడవాల్సివచ్చింది.

ఇంట్లోవాళ్ళకి మొదట కొంచెం కష్టం కలిగినా మెల్లిగా అలవాటు పడిపోయారు. అప్పుడే ఆరు నెలలు గడిచాయి. శీతా కాలంపొద్దు తొందరగా దొర్లిపోతోంది. చలిమసగలో దీపాలు కాంతి తగ్గినట్లువున్నాయి. గుళ్ళో ఆకాశదీపం మిణుగురు పురు గులా వుండి వుండి మెరుస్తోంది. ఈశర్వుడి గుడిలో గంటలు మోగుతున్నాయి. సీతారావమ్మ దీపారాధన చేసేందుకు గుడికి చేరింది. గర్భగుడి ద్వారంచుట్టూ నక్షత్ర మాలలో జ్యోతులు నిల్చి వెలుగుతున్నాయి. ఆలస్యంగా వచ్చినందుకు నొచ్చు కుంది. తను తెచ్చిన ప్రమిదలు నందికేశ్వరుని చుట్టూ పేర్చి వెలిగించింది. గుళ్ళో పార్వతీదేవిని చూసింది. అన్ని జ్యోతులు వెలుగుతున్నా మూలవిరాటుల్లో కాంతులు వెలగ లేదు. ఎఱచీర వెండి కళ్లతో అమ్మవారు దిగులుగా నిల్చు న్నట్లు తోచింది. కళ్లు మూసుకు ఆదిదంపతులని మనస్సులో

నిల్చుకుంది. మనస్సంతా వెల్తురుతో నింజిపోయింది. సజ్జ తీసుకు మండపంలోకి చేరి కూర్చుంది. “జై సీతారామ్” అన్న శబ్దం విని కొద్దిగా చీకటిగావున్న మూలకి చూసింది. ఎవరో సన్యాసి అనుకొంది. రామచంద్రయ్య వెళ్ళిన దగ్గరనుంచీ సన్యాసుల్ని చూస్తే ఏవగింపు పట్టుకుంది. అసలు ఆ స్వామిజీ రాకపోతే ఈ బుద్ధి పుట్టేదేకాదు ఇలా నిక్షేపంలాంటి సంసారాన్ని వదలుకు దేశమీద పడి బావుకునేది ఏమిటో ఇంతవరకూ సీతారావమ్మ బుద్ధికి తట్టలేదు.

పూర్వారాత్రులలో రామచంద్రయ్య భార్యని చూడగానే నిగ్రహం లేక పలకరిద్దా మనుకుంటూ వుండగానే వెళ్ళిపోయింది. ఇప్పుడు ఇంటికి వెళ్లటమా పద్దా అన్నది తేలక ధ్యానంలో పడ్డాడు.

తల్లి ఇంటికి వచ్చేసరికి అక్కచెల్లెళ్లు కీచులాడటం మాని ఎసరి గదిలోకి వాళ్లు జారుకున్నారు.

ఐనా తండ్రి దగ్గరలేరు. ఏళ్లు వస్తున్న కొద్దీ మరీ చిన్న వాళ్ళలా తగూలు ఎక్కువయ్యాయి. ఇంతకీ అప్పుడే ఇద్దరికీ పెళ్లిళ్లు చేసివుంటే ఎంత బాగుండేది. తను బైరాగుల్లా కలిసే ముందు వీళ్ల పీడకూడా వదలగొట్టాల్సింది. అని విసుక్కుంటూ తన పూజగదిలో చాపమీద నడుంవాల్సింది. రామచంద్రయ్య వెళ్ళిన దగ్గరనుండి సీతారావమ్మపడక దేముడి గదికి మార్చింది.

తల్లికి వినపడేలా ఇంట్లో సామాను సర్ది వంటింటి గొల్లెంచప్పుడు చేసి తల్లికి పాలగ్లాసు పట్టుకు చిన్నకూతురు ముందుగా వెళ్ళింది గదిలోకి.

“అంత తొందరేమిటి ? పళ్లు తినకుండా పాలు తాగుతుందా !” అంటూ బుట్ట తీసుకు పెద్దకూతురు సచ్చింది.

“అక్కడెట్టి వెళ్లండి, మళ్లా కీచులాట మొదలెట్టకండా” అని సీతారావమ్మ చెప్పటంతో, మూతులు తిప్పుకుంటూ ఇద్దరూ వెళ్లిపోయారు. నాగసుందరి నిద్రకి ఆగలేదు. రోజూ రాజకుమారుణ్ణి గురించి రాత్రి అంతా ఆలోచించాలి అనుకునేది కానీ వెధవనిద్ర వెంటనే వచ్చేస్తుంది. ఈరోజు ఏమయినాసరే నిద్రపోకూడదు. గ్లాసెడు నీళ్లు పక్కన పెట్టుకు కళ్లు తుడుచుకోవాలి అన్న నిర్ణయానికి సచ్చేసింది.

హారికెన్ లాంఠర్ హెచ్చించి పెట్టుకుంది. వసంతలక్ష్మి, ఎన్నో వీరగాధల్ని పఠనం చేస్తోంది. ఇంతవరకూ ఒక్క విషయంలో కూడా తన్ను ఎవరూ గుర్తించటంలేదు. స్వరాజ్యం రాకముందు పుట్టివుంటే ఎంత బాగుండేది. ఇప్పుడేమిలాభం. తను పుట్టేసరికి స్వరాజ్యం రావడమే కాకుండా తనకోసం ఏ సమస్య వదలకుండా అంతా తలోటీ పంచేసుకున్నారు. ఏదన్నా కొత్తసమస్య ఆలోచించాలి. ఏది అనుకున్నా ఇది వరకు ఎవరో ఎత్తి వదిలిన విషయమే నంటున్నారు. ఇప్పుడు ఒకటే మిగిలింది. ఈసారి ఎలక్షన్ లో నిల్చున్న వారికి అండగా కష్టపడి పనిచేస్తేసరి. ఏ ఎమ్. ఎల్. సి. యో తనకి ఇప్పించవచ్చు. మళ్ళీ అది ఎల్లా సాధ్యపడుతుందన్న బెంగ పట్టుకుంది. తల్లి గడపదాటి బైటికి వెళ్ళనివ్వదాయె. పోనీ తండ్రి వుంటే ఏదో సాకు చెప్పి వెళ్ళే ధైర్యం వుండును. ఎటూ పాలుపోక పహారా వాడిలా అటూ ఇటూ తిరుగుతోంది. సాయంత్రం నారాయణ చెప్పిన మాట గుర్తుకొచ్చి ఒక్కసారి

నిల్చిపోయి ఆ స్వామిజీ అవునో కాదో అడగడం మర్చిపోయానే అనుకుంది. అయినా పక్కంటి రాఘవయ్య ఇంట్లో దిగారుట. వాళ్ళింటికి వెళ్ళటం ఎల్లా. ఆడాళ్ళు ఎవరూ లేరాయె. పట్నంనించి కొడుకు వచ్చాడని ఆ రామిచేత వంట చేయిస్తున్నాడుట. దానినోరు అసలు మంచిదికాదు. వాళ్ళ ఇంటికి వెడితే ఎన్నేనా పుట్టిస్తుంది. మరి స్వామిజీని చూచే మార్గమే లేదా? అని తన్నే ప్రశ్నించుకుని, ఇప్పుడే ధైర్యం అవసరం అని తనే చెప్పకుని రాఘవయ్య పెరటి వేపు దీపాలు కదలటం కిటికీలోంచి చూసింది. నేరేడుచెట్టుదగ్గర ఏదో తవ్వటం వినపడుతోంది. ఎప్పటికీ ఆ దీపాలు ఆర్పటంలేదు. ఈరోజు లాభం లేదు. అనుకుని విచారంగా మంచం పట్టెమీద ఒరిగింది వసంతలక్ష్మి.

నాగసుందరికి తెల్లవారు జామున మెళుకువ వచ్చింది. కళ్లో కనపడ్డ రాజకుమారుడు వచ్చి వెళ్ళిపోయాడేమోనన్న భయంతో గది అంతా వెతికింది. వయ్యారంగా అద్దంముందు నిల్చుని వళ్లు విరుచుకుంది, రాత్రిళ్లు అద్దం చూసుకుంటే రాక్షసులు వెంట వెడతారని అమ్మమ్మ చెప్పేది అనుకుని అద్దం చూసుకోకండా పమిట సగ్గుకోవటం, జడ ముందుకు లాక్కుని రెండో భుజంమీదకి వేసుకు దూరంగా దిగిపోయే చంద్రబింబాన్ని చూస్తూ, పుస్తకాల్లో చదివినట్టు, సినిమాల్లో చూసినలా నిట్కూర్పులు విడుస్తూ మళ్ళా మంచంమీద పడిపోయింది.

ఎవరో మెల్లిగా తలుపు తట్టిన శబ్దం అవుతోంది. లేచి తలుపు తియ్యాలనుకుంది. మళ్ళా మాగన్ను పట్టేసింది. పడు

కున్న మంచం కిటికీదగ్గరగా వుంది. ఎవరిదో చెయ్యి కిటికీ లోంచి తన జుట్టుని సవరిస్తోంది. నుమరు, బుగ్గలు; అబ్బా చూసేందుకు సిగ్గు వేస్తోంది. తప్పకండా రాత్రి కల్లో వచ్చిన రాజకుమారుడే అయివుంటాడు. తన చెయ్యి చేతిలోకి తీసుకు కుంటున్నాడు. ఈసారి కొద్దిగా కళ్ళు తెరచింది. నాగసుందరి. దుప్పటి ముసుగులో మొహం గుర్తు తెలవటంలేదు. ఐనా ఎప్పుడూ రాజకుమారులు మాదువేషంలో తప్ప రారన్న సంగతి గుర్తుకొచ్చింది. కొద్దిగా కిటికీదగ్గరగా జరిగింది.

వసంతలక్ష్మి లేచి మళ్ళా అటూ ఇటూ తిరుగుతోంది. చెల్లెలి మంచం పక్క ఆకారం కంటపడి దొంగని పట్టుకోవా లన్న హడావిడిలో దీపా పెద్దదిచేసి తలుపు తెరచింది. ఆ ఆకారం రాఘవయ్య పెరట్లోకి తప్పకుని తలుపు మూసుకుంది. చేసేదిలేక వసంతలక్ష్మి ఇంటి తలుపులువేసి చెల్లెల్ని లేపింది.

“ఎప్పుడూ నిద్రపోకండా పిశాచంలా తిరక్కపోతే పడుకో రాదు. ఏం కొంప ములిగిందని వచ్చావు” అని అప్పగారిమీద విసుక్కుంది నాగసుందరి.

“ఆ, నేను రాకపోతే కొంపే ములిగేది. ఆ దొంగాడు ఎత్తుకెళ్ళేవాడు” అని హేళన చేసింది వసంతలక్ష్మి.

“అంత అదృష్టమే పడితే ఇంకేమి కావాలి! హాయిగా వెళ్ళిపోదును. అయినా నువ్వు చూస్తూ వూరుకోవుగదా! ఖర్మ” అంటూ చేతి గాజులు చూసుకుంది. వక్క-టీ మిగల్లేదు నాగసుందరికి.

“ఏదీ చెయ్యి. గాజులు పట్టుకెళ్ళాడు రాజకుమారుడు” అంటూ వెటకారంగా నవ్వింది వసంతలక్ష్మి.

వీళ్ళ సంభాషణ పెరక్కుండానే పెరట్లో పెద్ద చప్పుడయింది. ఎక్కడో వెల్తురు వస్తోంది. నారాయణ కంఠం పెద్దగా వినపడుతోంది.

అక్కాచెల్లెళ్ళు ఇద్దరూ ఏకమయ్యారు. చెరో దీపం పట్టుకు పెరట్లోకి వెళ్ళారు. దూడల పాక మండిపోతోంది. ఆవు దూడలు అరుస్తున్నాయి. వసంతలక్ష్మి చొరపచేసి పాకలోకి వెళ్ళి దూడల్ని విప్పింది. వచ్చిన జనంలోంచి ఒక యువకుడు వెళ్ళి వసంతలక్ష్మిపై మండుతున్న నిట్రాడు పడకుండా ఇనతలికి లాగాడు.

నారాయణ చేత దెబ్బలుతిన్న స్వామిజీ అనయవాలు స్వాధీనం తప్పి కిందపడి మూలుగుతున్నాడు. నారాయణ నీళ్లు తెచ్చి మంటలమీద పోస్తున్నాడు. అంతాకలిసి ఎల్లాగో తెల్లారేసరికి మంటల్ని చల్లార్చారు.

రాఘవయ్యకి నారాయణమీద పగ తీర్చుకోనేందుకు అదను దొరికింది. రామచంద్రయ్య వదిలాడుకదా అనుకుంటే వీడు అంతకంటే ఎక్కువగా ఆ కొంపని కాపలా కాస్తున్నాడు. వీడిని ఇప్పుడు పట్టిస్తే ఇంక తనకి అడ్డు ఎవరూ అన్న ఆలోచన తట్టగానే నిమిషాలమీద మనుష్యుల్ని పంపి పోలీసుల్ని పిలిపించాడు. నారాయణమీద వాళ్ళకి చెప్పవల్సినవన్నీ చెప్పి మరీ ఇంట్లోకి పిల్చుకెళ్లాడు. స్వామిజీని చూపెట్టి కళ్ళు వొత్తుకున్నాడు. పోలీసులు రెండు ఇళ్లూ చూడ్డంలో రాఘవయ్య దొడ్లో తవ్విన గొయ్యి కనపడింది. కొంచం పక్కగా విరిగి పోయిన కుండా, పేలిపోయిన తూటాలు, పేలని తూటాలు పడివున్నాయి.

రాఘవయ్య ఇదంతా ఆ నారిగాడి పనేనండీ అంటూ గుండెలు బాదుకున్నాడు పోలీసులముందు. రాఘవయ్య పాలేరు కుట్టోడు పరుగెత్తుకుంటూవచ్చి తూటాల్ని ఏరుకోబోయాడు. పోలీసుల బెదరింపుతో ఆగి, “అయి నేనే దాచుకున్నానండీ. మా అయ్యకి తెలిస్తే తంతాడని ఈడ భూమిలో దాచి పెట్టానండీ; పున్నానికి ఎలిగించుకుందాముగదా” అని చెప్పాడు. రాఘవయ్య నోరుమూసుకోమని “పాలేర్ని కసిరి. వాడికేం తెలీదండీ; అంతా ఆ నారిగాడిపనే. అసలు నా కొంపకే పెడదా మనుకొని వుంటాడు” అంటూ ఇంకా నమ్మించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

వూరి ముససబు రావటంతో అంతా తలోటి చెప్పకు పోతున్నారు. ముససబు తిన్నగా సీతారావమ్మ దగ్గరకెళ్ళి కుశల ప్రశ్నలడిగి సంగతులు తెలుసుకున్నాడు. వసంతలక్ష్మి రాత్రి తను చూసిందంతా చెప్పి, “చెల్లెలి చేతిగాజులు తీసుకున్న మనిషి రాఘవయ్య ఇంట్లోకి వెళ్ళడం చూశా” నంది. ముససబు వెళ్ళాక అప్పగార్ని చెల్లెలు కోప్పడింది. “ఆ గాజుల మాట ఎందుకే చెప్పటం” అని.

“సంతోషించు. ఇంకా అమ్మకి చెప్పనందుకు. లేకపోతే ఈపాటికి చీల్చి ఎండేసేది” అని వసంతలక్ష్మి చెల్లెల్ని బెదర గొట్టింది.

ముససబుకి రాఘవయ్యమీద వున్న పగ తీర్చుకోవా లంటే అంతకన్నా మంచి సమయం దొరకటం కష్టం. “అమ్మాయి గాజులు తీసుకు” మీ పెరట్లోకి జారుకున్నాడు; ఎవడో తెలిస్తే చెప్పరాదా?” అని రాఘవయ్యని గట్టిగానే అడిగాడు.

రాఘవయ్య కొడుకు చంద్రానికి ఈ గొడవంతా అర్థం కాక అప్పటినించీ చూస్తున్నవాడు గాజులప్రశ్న రాగానే, “స్వామిజీ ఆసనంకింద ఇందాక నాకు గాజులు కనపడ్డాయి” అని చెప్పేశాడు.

“ఏమిటా ఆ వాగుడు. పెద్దా, చిన్నా ఏమి తెలియకండా వుందే? ఆయనకి దేనికిరా?” అంటూ పళ్ళు కొరుకుతూ చంద్రం కేసి చూశాడు రాఘవయ్య.

“చూసింది చెప్పాడు, పిల్లాడ్ని ఆడిపోయ్యక” అంటూ రామి తీర్పులోకి వచ్చింది.

అప్పటిదాకా వూరుకున్న ఇన్ స్పెక్టర్ “చూడు మిస్టర్” ఆ ఆసనంకింద చూడాల్సిన పనేమివచ్చింది మీకు” అని చంద్రాన్ని అడిగాడు.

“ఆ, ఏం వుంటుంది. ఏ అగ్గిపెట్టో చుట్టముక్కో రహస్యంగా తీర్దామనివుండొచ్చు” అంటూ నవ్వుతూ చంద్రం కేసి చూశాడు మున్నబు.

“అంతే” అన్నట్టు తండ్రిచూడకుండా చంద్రం నవ్వుతూ తలవూపాడు.

“ఐతే ఈ స్వామిజీకి పొగ తాగడంకూడా అలవాటు వుందేమిటి” అని పోలీసు ప్రశ్న వేశాడు అంతా మెచ్చుకోవాలని.

వీళ్ళు ఈ సందడిలో వుండటంచూసి స్వామిజీ మెల్లిగా జారుకున్నాడు. పెరటి తలుపు తెరచివుంది. ఆసనం వున్నగది ఇంటి ముందుభాగంలో వుండటంనల్ల తరవాత చూసుకోవచ్చు

అనుకుని ముందు బైటపడి వుంటాడు అనుకున్నారు అక్కడ చేరినవాళ్ళు.

రాఘవయ్య కోపం తారాపథం చేరింది. “స్వామిజీని పట్టించేందుకుకాదు మిమ్మల్ని పిలిపిస్తా; వాడిసంగతి కనుక్కోండి ముందు” అంటూ నారాయణ కేసి చూశాడు.

స్వాములవారి ఆసనం పదిలంగా ఎత్తిచూశారు. కొన్ని వస్తువులు, డబ్బు, వాటి రక్షణకోసం కొన్ని కత్తులూ, చిన్న సంచినీండా భస్మాలు దొరికాయి. పోలీసులు వెతికేందుకు వెళ్ళారు.

“వూరిచివర ఆ లచ్చి గుడిసెలో దాక్కుంటాడు సూడ మనండి” అని నారాయణ చెప్పాడు ముస్సబుకి.

“అసలు నువ్వు ఎందుకురా ఆయన్ని కొట్టావు” అని చంద్రం అడిగాడు నారాయణ్ణి.

“అసలు మొదటినుంచీ మంటేనండి ఆయన్ని చూస్తేను మా అయ్యగారికి ఎట్టి ఎత్తించింది ఈయనేగదండీ. నిన్నే మొలచ్చికాడ చెపుతున్నాడంట. సిన్న అమ్మాయిగార్ని తీసుకెళ్ళేందుకే రాఘవయ్య ఇంట్లో మకాం పెట్టాడంట. ఆ సెప్పటం మా పిన్నమ్మ ఇనిచెప్పింది. అందుకే నేను ఈ పెరట్లో పడుకుంటుండా నిన్న ఇయ్యాలాను” అని గర్వంగా చెప్పాడు నారాయణ.

పోలీసులు అట్టే శ్రమపడకుండా నదిలో స్నానం చేసే రామచంద్రయ్యని పట్టుకువచ్చారు.

ముస్సబు గుర్తుపట్టి “అంతమారావేంటి” అని రామచంద్రయ్యని పరామర్శించాడు.

పోలీసులు ఘనంగా చెప్పారు. “వో పట్టాన వచ్చేందుకు ఒప్పుకుంటేనా. పట్టుకు వచ్చేసరికి మా పెద్దలు దిగి వచ్చారు.”

“భలేవాళ్ళేనే” ఆయనకాదు. తొందరగా వెళ్ళండి వూరుచివర బడ్డీకొట్టులచ్చి కొంపలో సోదా చెయ్యండి” అని చెప్పి పంపారు.

రామచంద్రయ్యకి తన ఇంట్లోకి వెళ్ళాలని బుద్ధిపుట్టింది. వంటగది గుమ్మంలోకి వెళ్ళేసరికి కాఫీవాసన గుప్తమని వచ్చే సరికి మరి నిగ్రహమాట వదిలేసి సీతారావమ్మ ఎదటపడ్డాడు.

చిక్కిపోయిన రామచంద్రయ్యని చూసి మాటలురాక కాఫీగ్లాసు అందించింది.

ఏ స్థలంలో సన్న్యాసిండాడో మళ్ళా అక్కడే కాషాయ బట్టలకి స్వస్తిచెప్పి సీతారావమ్మ కొంగుతో ముఖం తుడుచు కుంటూ తనకి ఇష్టమైన వంటకాలు చేసిపెట్టమని పసివాడిలా ఏకరువు పెట్టుకుంటున్నాడు.

రాఘవయ్య తన డబ్బు వున్న తోలుసంచి కనపడలేదని నెత్తి బాదుకుంటూ “ఎంతమోసం, ఎంతమోసం” అంటూ పిచ్చిగా అరుస్తున్నాడు.

పోలీసులు, చెయిజారిపోయిన సన్న్యాసికోసం వెతుకుతామని, కమ్మగా భోంచేసి కేసు రిజిష్టర్లో ఎక్కించుకుంటామని చెప్పి వెళ్ళారు.

రామచంద్రయ్య రాఘవయ్యని వోదార్చి ఆదరించి కొంతకాలం తనింట్లో ఆతిథ్యం ఇచ్చాడు.

రాఘవయ్యలో మదుగుపడ్డ విషపు ఆలోచనలు మళ్ళా నెమరుకి రాకమునుపు ఒక్క ఆలోచన వచ్చింది. అతని జీవి

తం లో అంత మంచి ఆలోచననకి అదే మొదటి క్షణం.

“చంద్రానికి మీ పిల్లని ఇవ్వరాదా?” అని పైకి అడిగేశాడు.

రామచంద్రయ్యకి ఈ ఆరునెలల్లో అలవడ్డ గొప్ప గుణాల్లో నిర్దిష్టత ఒకటి. అందుకే ఆ ప్రశ్నకి ఎక్కువ ఆనందం చూపెట్టలేకపోయాడు. పైగా “ఘటన వుండాలి. మనది ఏమివుంది?” అని తేల్చివేశాడు.

పక్కగదిలోనుంచి వింటూన్న సీతారావమ్మ “వారి మాటలంతేలే అన్నయ్య, నీకు ఏ పిల్లని కలుపుకోవాలని వుంటే దాన్నే కలుపుకో”మని చెప్పింది.

ముస్సబు పెద్దపిల్లకి మనువు తెచ్చాడు; “ఆరోజు మంటల్లోంచి ఇవతలికి లాగేడే ఆ అబ్బాయేట; పిల్ల నచ్చిందని వాళ్లు వప్పుకుంటే చేసుకుంటానని మా అల్లుడికి వ్రాశాడు. పెద్ద చదువు చదివాడులే. ట్రయినింగ్ అయి వచ్చాడుగా! కలెక్టరు పని వస్తుందిలే” అని రామచంద్రయ్యకి చెప్పాడు.

సీతారావమ్మ వెంటనే వప్పేసుకోమని చెప్పించింది.

ఇద్దరి కూతుళ్ళని వెతుక్కుంటూ వచ్చిన అదృష్టాన్ని తల్చుకు మురిసిపోయింది సీతారావమ్మ.

రామచంద్రయ్య ఎటూ చెప్పలేదు. “ఘడియవచ్చింది. అయింది” అని ఒక్క మాటతో తేల్చేశాడు.

అల్లుళ్ళు ఇద్దరూ నట్టింట్లో తిరుగుతూంటే సీతారావమ్మ ఆనందానికి అంతులేకండా వుంది.

“వసంతలక్ష్మి చెల్లెల్ని మీ రాజకుమారుడు గాజులు తిరిగి ఇచ్చాడా? అని నవ్వుతూ అడిగింది.

“మీ వీర పురుషుడు కోసం మళ్ళీ ఏ కొంపేనా అంటు కుంటే దూరకేవు” అని చెల్లెలు సమాధాన మిచ్చింది.

“ఇంక నూరుకోడెట్లా మీ దెప్పకోవడాలు. వాడు దొంగో, సన్యాసో ఎవరైతే ఏం గానీ. మీ ముగ్గురికీ ఎక్కించిన వెట్టి ఇంత తొందర్లో వదులుతుందనుకోలేదు. పర్యవసానం ఇంత సుఖంగా తేరుకొంటామని అసలే ఆశలేదు. నాకు” అంటూ తృప్తిగా వూపిరి వదుల్తూ మంచంమీద కూర్చుంది సీతారావమ్మ.

“మీ అందరి మాటలకేంగాని, మన నారిగాణ్ణి వో ఇంటివాణ్ణి చెయ్యాలి. వాడి రుణం నే నెప్పడూ తీర్చుకోలేను. నా సన్యాసి ఆశ్రమంలో సుష్టుగా భోజనం అందించేవాడు. అల్లా జరిగి వుండకపోతే మళ్లా మిమ్మల్ని చూసేవాణ్ణికాదేమో సంటూ సీతారావమ్మ పక్కన మంచంబద్దీమీద కూర్చున్నాడు రామచంద్రయ్య.

ఎల్లా పంపాడు. ఎవరు తెచ్చారన్న ప్రశ్నలు వెయ్య కుండా, చేతికి వున్న కొత్తగాజులు, కట్టుకున్న పట్టుచీర కుచ్చెళ్లు చూసుకుంటూ అక్కడనించి వెళ్ళిపోయారు అక్క చెల్లెలు.